

PROJEKTI FINANSIRANI U OKVIRU PROGRAMA TRANSNACIONALNE SARADNJE SEE I MED

Projekat finansira EU

PROJEKTI FINANSIRANI U OKVIRU PROGRAMA TRANSNACIONALNE SARADNJE SEE I MED

Ova brošura je izrađena uz pomoć Evropske unije.
Njen sadržaj je isključiva odgovornost Ministarstva vanjskih poslova
i evropskih integracija i ne predstavlja nužno službeni stav Evropske unije

UVOD

U okviru finansijske perspektive 2007-2013, Crna Gora kroz Instrument pretpristupne podrške (IPA) učestvuje u dva transnacionalna programa – *Programu Jugoistočna Evropa i Mediteranskom programu*.

Program Jugoistočna Evropa (SEE) obuhvata 16 zemalja, od kojih 9 zemalja članica EU, 5 zemalja kandidata i potencijalnih kandidata za članstvo u EU i 2 susjedne zemlje. Program teži da kroz jače teritorijalne, ekonomske i društvene integracione procese, kao i kroz razvoj transnacionalnih partnerstava u oblastima koje su od strateškog značaja za prostor jugoistočne Evrope, doprinese koheziji, stabilnosti i konkurentnosti ovog regiona.

U Mediteranskom programu (MED) saraduje 13 zemalja, od kojih 10 zemalja članica EU i 3 zemlje kandidata i potencijalna kandidata za članstvo u EU. Opšti cilj programa je održivi razvoj prostora Mediterana, kako bi ovo postala teritorija koja može da se suoči sa međunarodnom konkurencijom i time se osigurao razvoj i zapošljavanje budućih generacija.

Kroz ova dva programa se finansiraju transnacionalni projekti iz četiri prioritetne oblasti: inovacije, životna sredina, pristupačnost i održivi razvoj.

U programu SEE, do sada je objavljeno 5 poziva za projekte. Ukupno je finansirano 122 projekta; crnogorski partneri učestvuju u **28 projekata**, čija je ukupna vrijednost u Crnoj Gori oko **3,1 miliona eura**. U ovoj brošuri su predstavljeni projekti iz II i III poziva za projekte.

Program MED je objavio 8 poziva za projekte. Od ukupno 144 finansiranih projekata, institucije iz Crne Gore učestvuju u **11 projekata** čija je vrijednost u Crnoj Gori oko **1 milion eura**. U ovoj brošuri se mogu naći informacije o projektima iz I i II strateškog poziva za projekte.

Kroz učešće u prekograničnim i transnacionalnim programima, kao i kroz saradnju sa partnerima iz zemalja članica EU, Crna Gora se priprema za aktivno korišćenje strukturnih fondova, koji će joj biti dostupni kada postane punopravna članica EU.

Europe in Mediterranean

Jointly for our common future

SEE MARINER

Integrirani sistem za nadgledanje prevoza opasnih tereta u pomorskom i riječnom saobraćaju u Jugoistočnoj Evropi

Opšti cilj projekta

Doprinijeti održivom razvoju i očuvanju životne sredine u oblasti Jugoistočne Evrope, kroz razvoj integriranog sistema za nadgledanje prevoza opasnih tereta u pomorskom i riječnom saobraćaju.

Partner iz Crne Gore

Luka Bar AD

Vodeći partner u projektu

Lučka uprava Pirej, Grčka

Ukupan broj partnera: 11

Zemlje partnerstva

Albanija, Austrija, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Mađarska, Rumunija i Slovenija

Kroz projekat se kreira integrisani sistem koji omogućava nadgledanje prevoza opasnih tereta na moru i u riječnom saobraćaju, kao i komunikaciju u realnom vremenu sa više lokacija. Ovaj sistem će omogućiti visoko kvalitetno informisanje o mogućim prijetnjama od zagađenja i rizicima po životnu sredinu na obalama i unutrašnjima plovnim putevima u Jugoistočnoj Evropi. On će omogućiti zajedničku prevenciju i procedure reagovanja i unaprijediti koordinaciju kapaciteta svih aktera i njihovu bolju interakciju i mobilizaciju.

Kroz pilot projekat će se uspostaviti računski centar i centri za podršku u izradi, instalaciji i korišćenju aplikacija, tj. modula za praćenje plovila, lokaciju izlivanja nafte, procesuiranje materijala snimljenog kamerama, modula web aplikacije, kao i modula za nacionalno zakonodavstvo i administraciju.

Luka Bar će biti umrežena u sistem za prikupljanje i analizu podataka, uz mogućnost naknadne instalacije opreme.

Ovaj projekat će omogućiti uspostavljanje transnacionalnog sistema za praćenje prevoza opasnih tereta u realnom vremenu, kvalitetna mjerenja i procjene, a donijeće i veću sigurnosti za sve aktere u pomorskom i riječnom transportu. Projekat će ojačati kapacitete različitih aktera koji upravljaju ekološkim rizicima i ostvariti interakciju sa SSN i CSN mrežama i drugim EU instrumentima za preventivno smanjenje rizika u riječnom i pomorskom saobraćaju.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.897.900,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	70.000,00 €
Odobrena IPA sredstva:	59.500,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	10.500,00 €

M2RES

Od marginalnih terena do oblasti sa obnovljivim izvorima energije

Opšti cilj projekta

Podsticaj održivom razvoju kroz stvaranje ekonomske i socijalne vrijednosti za oblasti koje su marginalno ugrožene i koje su izgubile svoje primarne funkcije.

Partner iz Crne Gore

Opština Ulcinj

Vodeći partner u projektu

ENEA, Italijanska nacionalna agencija za nove tehnologije, energiju i održivi razvoj, Italija

Ukupan broj partnera: 11

Zemlje partnerstva

Albanija, Austrija, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Mađarska, Rumunija, Slovenija i Srbija

Projekat ima za cilj oporavak zanemarenih područja kao što su deponije, rudnici, bivše vojne lokacije/skladišta i kontaminirana područja, kroz investicije u obnovljive izvore energije. Kroz realizaciju ovih aktivnosti, pružiće se podsticaj za održivi razvoj, kroz stvaranje ekonomske i socijalne vrijednosti za oblasti koje su zapostavljene i koje su izgubile svoje primarne funkcije. Ključni podsticaj će biti njihova prenamjena u platforme za proizvodnju obnovljive energije, čime će se doprinijeti obnavljanju ovih područja na ekološki prihvatljiv način.

Kroz javno-privatna partnerstva, projekat će razviti 40 pilot predloga za investicije u obnovljive izvore energije. Među njima će se odabrati 10 najboljih pilot predloga i ponuditi pomoć za njihovo sprovođenje.

Opština Ulcinj je u okviru ovog projekta pripremila studiju o marginalizovanim terenima u primorskom dijelu i makro studiju za cijelu teritoriju Crne Gore, studiju o postojećoj regulativi u oblasti obnovljivih izvora energije, kao i operativni vodič za investiranje u obnovljive izvore energije. U Crnoj Gori će se na osnovu pripremljenih studija odabrati četiri najpovoljnije lokacije za obnovljive izvore energije, za koje će biti urađeni konkretni predlozi za investicije.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.901.875,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	87.906,20 €
Odobrena IPA sredstva:	74.720,27 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	13.185,93 €

MARIE

Ponovno razmišljanje o građevinarstvu u oblasti Mediterana za unaprjeđenje energetske efikasnosti

Opšti cilj projekta

Postizanje profesionalnih, društvenih i ekonomskih uslova za veću energetska efikasnost, kao i poboljšanje stanja u postojećim građevinskim objektima u mediteranskom prostoru, u skladu s važećim EU politikama, programima i standardima.

Partner iz Crne Gore

Opština Bar

Vodeći partner u projektu

Ministarstvo prostornog i održivog razvoja Katalonije, Španija

Ukupan broj partnera: 23

Zemlje partnerstva

Crna Gora, Francuska, Grčka, Italija, Kipar, Malta, Portugal, Slovenija, Španija

Cilj projekta je prevazilaženje postojećih barijera koje se tiču svih glavnih aktera u ovoj oblasti, kao i pokušaj da se utiče na trenutne i buduće politike koje se odnose na oblast energetske efikasnosti.

Među krajnjim rezultatima projekta je Strategija za unaprjeđenje energetske efikasnosti zgrada u oblasti Mediterana (MEDBEE strategija), s novom metodologijom i preporukama za unaprjeđenje energetske efikasnosti postojećih zgrada, kao i s preporukama za izradu budućih urbanističkih planova. Kroz sprovedene pilot aktivnosti ova metodologija i preporuke su provjerene u praksi i obezbijeđen je dodatni pregled i dopuna definicija barijera i mjera za veću energetska efikasnost.

Opština Bar će u okviru ovog projekta, kroz pripremu odgovarajućih dokumenata i izradu studija, doprinijeti planiranju neophodnih promjena u oblasti energetske efikasnosti zgrada, čime će se omogućiti racionalnija i bolja kontrola utrošene

energije i usvojiti preporučene mjere za uštedu energije.

Kroz projekat je napravljena baza podataka i uspostavljen informacioni sistem koji omogućava praćenje, kontrolu i analizu utrošene energije na nivou opštine Bar. Uspostavljen je sistem energetskog menadžmenta u Baru i usvojen Program unaprjeđenja energetske efikasnosti u opštini Bar za period 2013-2015, kojim su precizirane mjere koje se odnose na javni sektor, odnosno na objekte u vlasništvu Opštine Bar.

Kroz pilot projekat, analizirano je upravljanje energijom u oko 50 zgrada u Baru, za koje su predložene mjere unaprjeđenja u upravljanju energijom, a stanovništvu su predstavljene značaj i koristi koji se mogu ostvariti kroz primjenu principa energetske efikasnosti. Opština Bar je prva opština u Crnoj Gori koja je izdala Priručnik o pravnom okviru EU i Crne Gore u oblasti energetske efikasnosti.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	6.059.120,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	145.240,00 €
Odobrena IPA sredstva:	122.806,15 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	22.433,85 €

MEDESS-4MS

Mediteranski sistem za podršku donošenju odluka u oblasti pomorske bezbjednosti

Opšti cilj projekta

Sprječavanje pomorskih rizika kroz jačanje pomorske sigurnosti u vezi s mogućim izlivanjima nafte u oblasti Mediterana.

Partner iz Crne Gore

Uprava pomorske sigurnosti

Vodeći partner u projektu

Uprava trgovačke mornarice, Kipar

Ukupan broj partnera: 21

Zemlje partnerstva

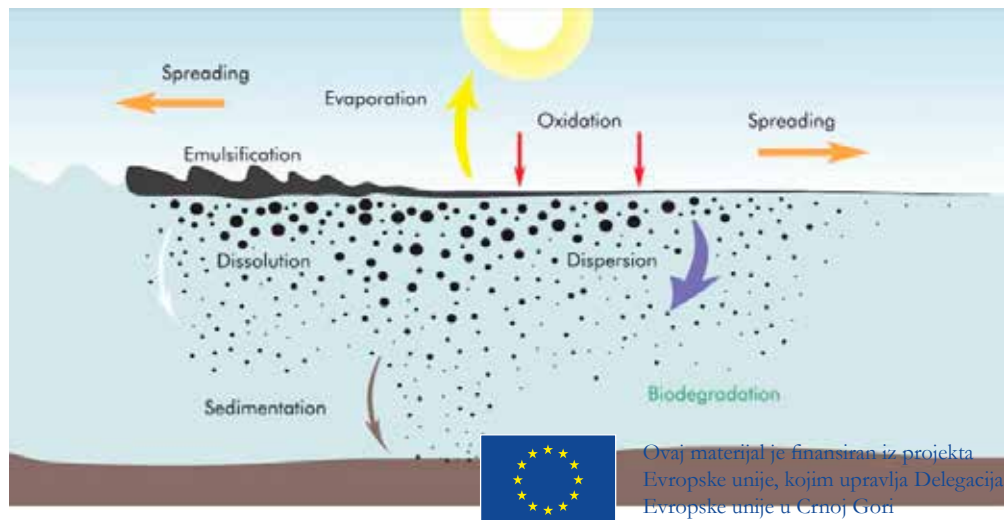
Crna Gora, Francuska, Grčka, Italija, Kipar, Malta, Španija

Kroz ovaj projekat se kreira integrisani servis za predviđanje kretanja naftnih mrlja na moru, koji će biti povezan s postojećim platformama za praćenje pomorskog saobraćaja. Ovaj integrisani servis će objediniti postojeće provjerene sisteme za predviđanje kretanja naftnih mrlja (kojih za sada postoji pet na nivou država članica EU), meteo i mareografske podatke na nivou EU (kroz sistem „Marine Core Services“), kao i podatke iz nacionalnih okeanografskih i meteo službi.

Uprava pomorske sigurnosti će na kraju projekta dobiti pristup integrisanom servisu za predviđanje kretanja naftnih mrlja. Ovaj servis će omogućiti zaštitu mora od zagađenja u slučaju izlivanja nafte, kao i predviđanje kretanja naftne mrlje pod uticajem morskih struja i vjetera. Kroz ovaj servis će biti moguće i otkrivanje eventualnih uzročnika zagađenja mora, kroz modeliranje kretanja naftne mrlje i upoređivanje sa AIS podacima (AIS - sistem za automatsku identifikaciju brodova).

U okviru projekta će biti urađena studija o osjetljivim područjima koja će, između ostalog, kao rezultat imati matricu sa težinskim faktorima osjetljivih područja u Crnoj Gori. Pored toga, osoblje Uprave pomorske sigurnosti će biti obučeno za korišćenje integrisanog servisa za predviđanje kretanja naftnih mrlja, kao i za korišćenje CleanSeaNet servisa.

Zahvaljujući učešću u ovom projektu, Crna Gora je postala punopravni član CleanSeaNet servisa (evropski sistem za satelitsko otkrivanje i praćenje naftnih mrlja). Zahvaljujući saradnji ostvarenoj kroz MEDESS-4MS projekat, Crna Gora je nakon odobrenja od strane Evropske komisije sa EMSA (European Maritime Safety Agency – Evropska agencija za pomorsku sigurnost) potpisala ugovor o uslovima korišćenja ovog servisa, koji je besplatan za sve zemlje članice (zemlje EU i Crnu Goru, kao jedinu zemlju koja nije dio EU).

Ovaj materijal je finansiran iz projekta Evropske unije, kojim upravlja Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:

6.146.317,75 €

Vrijednost projekta u Crnoj Gori:

112.000,00 €

Odobrena IPA sredstva:

95.200,00 €

Sopstveno učešće

(kofinansiranje):

16.800,00 €

SEE Digi.TV

Digitalna televizija u Jugoistočnoj Evropi

digi.TV

Opšti cilj projekta

Harmonizacija aktivnosti na uvođenju usluga digitalnog emitovanja u zemljama učesnicama iz regiona Jugoistočne Evrope.

Partneri iz Crne Gore

Agencija za elektronske medije

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost

Vodeći partner u projektu

Agencija za poštu i elektronske komunikacije Republike Slovenije (APEK)

Ukupan broj partnera: 14

Zemlje partnerstva

Albanija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Italija, Mađarska, Bivša jugoslovenska Republika Makedonija, Slovenija i Srbija

Obiman rad mreže partnera u okviru ovog projekta rezultirao je značajnim brojem analiza, izvještaja, smjernica, specifikacija i preporuka, koje se odnose na različite aspekte procesa prelaska sa analognog na digitalno emitovanje, počev od razrada strategija, preko kreiranja pravnog okvira, tehničkog planiranja, promocije i realizacije procesa, pa sve do upotrebe digitalne dividende.

Kroz harmonizaciju aktivnosti koje se odnose na pravni, ekonomski i tehnički aspekt uvođenja digitalne televizije, kao i kroz podizanje javne svijesti i bolju informisanosti građana o cjelokupnom procesu, projekat doprinosi bržem prelasku sa analognog na digitalno emitovanje, kao i uvođenju efikasnijih informaciono-komunikacionih (ICT) tehnologija i

servisa. Razvoj regionalne strategije za optimalnu upotrebu oslobođenog radio-frekvencijskog spektra za nove ICT usluge će doprinijeti efikasnom upravljanju digitalnom dividendom.

Posebna pažnja projekta bila je usmjerena i na prevenciju negativnih društvenih, ekonomskih i tehničkih posljedica u slučaju usporenja ili neuspjeha procesa na nacionalnom ili regionalnom nivou. Kroz saradnju na ovom projektu je obezbijeđen transfer znanja, razmjena informacija i dobre prakse, ali i razvijeni mehanizmi, formulisana uputstva i preporuke od koristi za evaluaciju ranijih i donošenje budućih odluka u procesu digitalizacije u Crnoj Gori.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.987.230,50 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	160.200,00 €
Odobrena IPA sredstva:	136.170,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	24.030,00 €

GREEN MOUNTAIN

Model održivog razvoja za zelena planinska područja

Opšti cilj projekta

Pomoći lokalnim, regionalnim i nacionalnim vlastima i nacionalnim i prirodnim parkovima da bolje promovišu, upravljaju i očuvaju prirodne resurse i resurse planinskih područja.

Partner iz Crne Gore

Opština Pljevlja

Vodeći partner u projektu

Provincija Macerata, Italija

Ukupan broj partnera: 9

Zemlje partnerstva

Austrija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Mađarska, Rumunija i Slovačka

Zahvaljujući ovom projektu, razvijen je zajednički opšti model održivog razvoja planinskih područja, koji čine tri ključna koncepta:

- Strategije o tome kako stimulisati lokalnu planinsku ekonomiju, dok se u isto vrijeme štiti i povećava vrijednost prirodnih, zaštićenih područja (npr. uvođenje tradicionalnih poljoprivrednih aktivnosti, eko-turizma ili proizvodnje tipičnih planinskih proizvoda);
- Strategije podizanja svijesti, usmjerene na ekonomske i političke učesnike, kao i na javnost, kako bi bolje razumjeli vrijednost i potencijal planinskih područja i promovisali odgovorno ekološko ponašanje;

- Koordinisano upravljanje planinskim područjima, zahvaljujući izgradnji konsenzusa i multi-učesničkom i multi-sektoralnom pristupu.

Projekat je osmišljen kroz zajedničku saradnju svih partnera, kako bi se obezbijedili uslovi za razvoj i unaprjeđenje integrisanog pristupa upravljanju osjetljivim planinskim područjima, u cilju njihove adekvatne zaštite i valorizacije.

Opština Pljevlja će kroz ovaj projekat dodatno osnažiti uspostavljanje platforme i zajedničkog modela za održivi razvoj i upravljanje planinom Ljubišnjom, koja je u skladu s Prostornim planom Crne Gore do 2020.god. predviđena za zaštitu u kategoriji regionalnih parkova.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	2.138.500,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	100.000,00 €
Odobrena IPA sredstva:	85.000,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	15.000,00 €

CHERPLAN

Unaprjeđenje kulturne baštine kroz prostorno planiranje i upravljanje

Opšti cilj projekta

Obezbeđivanje čvrste osnove za sinergiju između očuvanja kulturne baštine i socio-ekonomskog razvoja, pospješujući usvajanje modernog pristupa prostornom planiranju širom Jugoistočne Evrope.

Partner iz Crne Gore

Ministarstvo kulture

Vodeći partner u projektu

Autonomna regija Frulaniya-Julijska krajina, Italija

Ukupan broj partnera: 11

Zemlje partnerstva

Albanija, Austrija, Crna Gora, Grčka, Italija, Bivša jugoslovenska Republika Makedonija i Slovenija

Lokaliteti kulturnog nasljeđa su suočeni sa izazovom gubitka kulturnih vrijednosti i tako gubitka identiteta, usljed loše ekonomske situacije i emigracije sa njihovih područja, a kao posljedica nerazvijene infrastrukture. Da bi se pomoglo u rješavanju ovog izazova, kroz projekat su, u zavisnosti od zemlje, odabrani različiti tipovi lokaliteta kulturne baštine koji se nalaze kako na ruralnom, tako i na urbanom

zainteresovanih strana.

Rezultat ovog projekta će biti izgradnja atraktivnog i kompetitivnog imidža lokaliteta kulturnog nasljeđa, uz uključivanje lokalnog stanovništva i ekonomskih aktera. Na lokalnom nivou, najznačajniji rezultat projekta je revizija plana upravljanja i uspostavljanje GIS-a za područje istorijskog jezgra Cetinja.

području, kao i na UNESCO listi (ili imaju tendenciju da na njoj nađu) i koje karakterišu ih različiti problemi. Projekat je razvio koncept prostornog planiranja koji je testiran na ovim odabranim lokalitetima.

Projekat je promovisao participativni proces kada je u pitanju prostorno planiranje, koje se fokusira na prostorne aspekte vezane za područja kulturne baštine. Cilj je da se izrade novi modeli razvoja lokaliteta kulturnog nasljeđa, uz uključivanje zainteresovanih grupa, lokalnih vlasti i građana. Kombinacijom participativnog procesa i GIS alatki i aplikacija, unaprijediće se kapaciteti stručnjaka iz oblasti kulturne baštine, a poboljšaće se i znanje svih

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	2.362.120,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	199.500,00 €
Odobrena IPA sredstva:	169.575,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	29.925,00 €

CULTEMA

Kulturne vrijednosti za održivo teritorijalno upravljanje i marketing

Opšti cilj projekta

Povećanje atraktivnosti investicija u kulturno nasljeđe, kroz uspostavljanje novih institucionalnih okvira i sprovođenje inovativnog modela upravljanja, sposobnog da umanjuje administrativne, ekonomske i socijalne barijere između kulturnog nasljeđa i potencijalnih investitora.

Partner iz Crne Gore

Ministarstvo kulture

Vodeći partner u projektu

Sektor javnih poslova, Veneto regija, Italija

Ukupan broj partnera: 13

Zemlje partnerstva

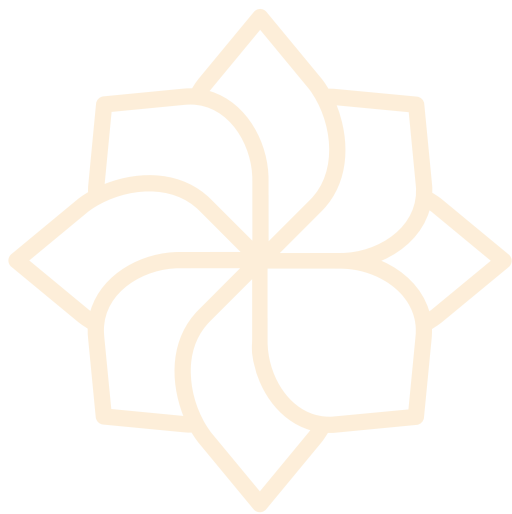
Austrija, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Bivša jugoslovenska Republika Makedonija, Rumunija i Srbija

Glavni rezultati ovog projekta su uključivanje kulturnog nasljeđa regiona Jugoistočne Evrope i njegovih vrijednosti u planove i strategije teritorijalnog razvoja, postavljanje kulturne baštine u prioritete za obnavljanje kao pokretačke snage lokalnog razvoja, kao i promovisanje ulaganja u kulturnu baštinu. Projekat je ponudio poslovni model za upravljanje kulturnim nasljeđem, koji je uključen u projektne planove razvoja institucija učesnica u projektu. Potpisan je Memorandum o saradnji, koji će u formalnom dijelu omogućiti sprovođenje i multiplikaciju razvijenog modela.

Na nacionalnom nivou u Crnoj Gori, specifični cilj projekta je uspostavljanje platforme i marketinškog modela za sprovođenje održivog teritorijalnog

upravljanja u regionu Skadarskog jezera. Kreirana je baza podataka kulturnih dobara regiona Skadarskog jezera, na osnovu koje će za izabrana kulturna dobra biti izvršena analiza i urađena studija izvodljivosti i biznis plan, koji će biti promovisani zajedno sa teritorijom kako bi se privukle investicije u formi privatno-javnog partnerstva i povećala atraktivnost kompletnog regiona Skadarskog jezera.

Razvijena marketing strategija predviđa promovisanje kulturnih dobara na lokalnim manifestacijama, ali i na velikim transnacionalnim sajmovima. Kroz projekat je pripremljena publikacija o kulturnoj baštini i cjelokupnoj ponudi regiona Skadarskog jezera.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.816.500,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	130.000,00 €
Odobrena IPA sredstva:	110.500,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	19.500,00 €

CAPINFOOD

Poboljšanje okruženja i podizanje javne svijesti o inovacijama u sektoru hrane u Jugoistočnoj Evropi kroz transnacionalnu saradnju

Opšti cilj projekta

Stvaranje povoljnijih uslova za inovacije u oblasti proizvodnje hrane, tako što će se kroz transnacionalnu saradnju poboljšati koordinacija mehanizama za povećanje inovativnosti, omogućiti jačanje institucionalnih okvira i kroz promovisanje naprednih IT rješenja smanjiti barijere u oblasti inovacija u ovom sektoru i povećati svijest o koristima od inovacija.

Partner iz Crne Gore

Glavni grad Podgorica

Vodeći partner u projektu

Bay Zoltan Non-profit Ltd., Mađarska

Ukupan broj partnera: 13

Zemlje partnerstva

Belgija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Italija, Mađarska, Rumunija, Slovenija, Srbija i Ukrajina

Iako prehrambena industrija ima poseban značaj u ekonomijama Jugoistočne Evrope, zastupljenost inovacija u regionu nije na zadovoljavajućem nivou, djelimično zbog nepovoljnih okolnosti u okruženju, kao i zbog nedostatka podrške od strane društva. Projekat je ispitivao prepreke inovacijama, kroz rad u fokus grupama sa predstavnicima relevantnih institucija iz zemalja učesnica u projektu.

Instrumenti za izgradnju kapaciteta za bolje upravljanje inovacijama u prehrambenoj industriji (nacionalne strategije inovacija u proizvodnji hrane, sektorski paneli na temu inovacija, priručnici sa najboljim praksama), kao i sredstva za podizanje javne svijesti (medijske kampanje, e-forumi) biće uspostavljeni kao podrška institucijama. Kroz projekat će biti razvijene zajedničke metode za bolji transfer znanja od institucija do malih i srednjih preduzeća, a izradiće se i preporuke za regionalne, nacionalne i EU politike, kao i za javne ustanove, organizacije civilnog društva i mala i srednja preduzeća u zemljama Jugoistočne Evrope.

Aktivnosti ovog projekta će doprinijeti razvoju poljoprivredne proizvodnje, kako na području Podgorice, tako i na cjelokupnoj teritoriji Crne Gore.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	2.253.178,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	69.770,00 €
Odobrena IPA sredstva:	56.025,30 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	13.744,70 €

FORSEE

Regionalno predviđanje u oblasti ICT za zemlje Jugoistočne Evrope

Opšti cilj projekta

Unaprjeđenje regionalne saradnje u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT), istraživanja, razvoja i inovacija, jačajući ulogu regiona Jugoistočne Evrope u promjenljivoj globalnoj ekonomiji i spremnost zemalja regiona da odgovore na izazove informacionog doba i uticaja investicija u oblastima istraživanja i razvoja na ICT sektorsku politiku.

Partner iz Crne Gore

Univerzitet Crne Gore

Vodeći partner u projektu

Univerzitet Patrasa, Odsjek za elektrotehniku i informatiku, Laboratorija za primijenjenu elektroniku, Grčka

Ukupan broj partnera: 13

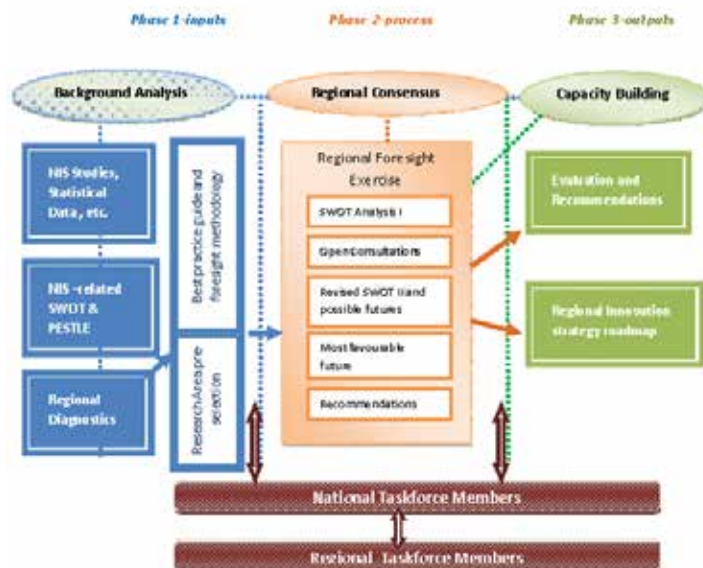
Zemlje partnerstva

Austrija, Bugarska, Crna Gora, Grčka, Mađarska, Rumunija, Slovenija i Srbija

Projekat teži da se sprovede reforma ICT politike za istraživanje, razvoj i inovacije u Jugoistočnoj Evropi, kroz uvođenje procedure predviđanja i stvaranje zajedničke regionalne metodologije kroz koju će relevantni subjekti ICT sektora (kreatori politike, nosioci industrije i istraživačke zajednice) moći da izraze težnje, suoče se sa izazovima i pomognu da se razvije vizija za čitav region.

Korist za region će se postići povećanjem efikasnosti kroz ostvarenje regionalne saradnje i izbjegavanjem dupliranja napora i rasipanja dragocjenih resursa u aktivnostima predviđanja koje se odnose na zajedničke potrebe i probleme u Jugoistočnoj Evropi. Pažljiv odabir prioriteta u ICT istraživanjima za svaku zemlju učesnicu će omogućiti kanalsanje već ograničenih raspoloživih sredstava u aktivnosti sa potencijalom za značajna dostignuća koja će donijeti korist i rast za nacionalne i regionalnu ekonomiju. Jedan od najvažnijih elemenata projekta je praktičan pristup u realizaciji pilot ICT vježbe predviđanja u svim zemljama učesnicama, na osnovu zajedničke metodologije prilagođene kapacitetima i resursima regiona.

Univerzitet Crne Gore je izvršio analizu nacionalnog sistema ICT inovacija u Crnoj Gori, kreirao nacionalnu PESTLE i SWOT analizu i sproveo nacionalnu vježbu predviđanja. Na osnovu svega toga su date smjernice za nacionalnu i regionalnu strategiju iz oblasti inovacija i preduzetništva i pripremljen plan održivosti koji je distribuiran relevantnim ICT subjektima u Crnoj Gori.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.806.890,39 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	104.916,00 €
Odobrena IPA sredstva:	89.178,60 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	15.737,40 €

FINNO

Mehanizam za podsticanje inovacija u Jugoistočnoj Evropi

Opšti cilj projekta

Uspostavljanje održivog mehanizma za podsticanje inovacija i jačanje inovativnosti u Jugoistočnoj Evropi, putem zajedničke metodologije za mjerenje i praćenje inovacija kompanija ("Technology Innovation Assessment Scoreboard" - TIAS).

Partner iz Crne Gore

Ministarstvo nauke

Vodeći partner u projektu

Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije

Ukupan broj partnera: 16

Zemlje partnerstva

Albanija, Austrija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Francuska, Grčka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Bivša jugoslovenska Republika Makedonija, Rumunija, Slovenija i Srbija

Jedna od važnih aktivnosti projekta tiče se uspostavljanja web aplikacije ("Self Assessment Toll – SAT") putem koje će se anketirati kompanije koje se bave inovacijama kako bi se stekao uvid u stanje inovativnih procesa u privredi, što će biti osnova za budući akcioni plan za uspostavljanje mehanizama za unaprjeđenje nivoa inovacija u zemljama Jugoistočne Evrope.

Projekat će obezbijediti preporuke za unaprjeđenje inovativnih politika u regionu Jugoistočne Evrope i analizirati aktuelnu situaciju u oblasti inovacija u regionu. Zvanični Odbor projekta će omogućiti održivost projekta i nakon njegovog završetka, pružajući podršku u kreiranju politika, smjernica i konkretnih rezultata.

Ministarstvo nauke je u okviru projekta pripremio Nacionalni izvještaj o stanju inovativnih procesa u privredi Crne Gore i zvanično ga predstavilo javnosti.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	1.495.537,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	79.791,00 €
Odobrena IPA sredstva:	67.822,35 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	11.968,65 €

ADB Multiplatform

Jadransko - Dunavsko - Crnomorska multimodalna platforma

Opšti cilj projekta

Poboljšanje pristupačnosti u području Jugoistočne Evrope kroz efikasniji transport tereta, nadogradnju saobraćajnih standarda, razvoj jedinstvenih modela održivog upravljanja transportom i integrisanih logističkih lanaca, kao i kroz privlačenje inovativnih investicija. Projekat objedinjuje ove ključne faktore u teritorijalnom razvoju upravo kroz upotrebu multimodalnog transporta.

Partneri iz Crne Gore

- Luka Bar AD
- Ministarstvo pomorstva i saobraćaja

Vodeći partner u projektu

Autonomna regija Frulaniya-Julijska krajina, Italija

Ukupan broj partnera: 43

Zemlje partnerstva

Albanija, Bugarska, Grčka, Crna Gora, Hrvatska, Italija, Mađarska, Rumunija, Slovenija i Srbija

Projekat je sproveo analizu postojećih saobraćajnih standarda i terminala za snadbijevanje, u cilju razvijanja "Koridora kvalitetnih mreža" i "Multimodalnih razvojnih centara". U cilju ostvarivanja zajedničkih standarda i usklađivanja postojećih informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) u zemljama učesnicama, razvijeni su alati za praćenje željezničkog prevoza i povezivanje sa carinama, kao i zajednički moduli za obuku. U cilju zaštite životne sredine, premještanjem sa drumskog na željeznički i kopneno-vodni saobraćaj, sklopljen je "ADB sporazum o transportu uz očuvanje životne sredine". U svrhu postizanja veće dostupnosti i trgovine unutar

područja i koridora Jugoistočne Evrope, najveći izazov za projekat je bilo unaprjeđenje veze luka sa zemljama koje nemaju izlaz na more. Sprovedena su četiri pilot projekta, koji ukazuju na mogućnost uspostavljanja multimodalnog transporta kao prave alternative drumskom saobraćaju za transport ka zaleđu preko jadranskih, egejskih i crnomorskih luka. Kroz razvoj glavnih integrisanih željezničkih veza, koridora – Crno more do zemalja koje ne izlaze na more, sa granama do glavnih jadranskih luka, projekat ima za cilj uspostavljanje željeznice kao pouzdanog rješenja za transport za privredne subjekte u oblasti Jugoistočne Evrope.

Luka Bar je učestvovala u sprovođenju test rute Bari – Bar – Beograd – Crno more i unaprijedila svoj informacioni sistem. Sprovedena je analiza o potencijalnoj potražnji saobraćaja i infrastrukturnim potrebama u Crnoj Gori, kao i analiza zakonske regulative i aplikativnih rješenja koja su vezana za proračun eksternih troškova transporta u Crnoj Gori. Kroz projekat će biti izrađena studija o razvoju multimodalnih razvojnih centara u Crnoj Gori.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	5.646.970,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	200.000,00 €
Odobrena IPA sredstva:	170.000,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	30.000,00 €

MMWD

Migracije u svrhu razvoja - alati politika za strateško planiranje u regionima i gradovima Jugoistočne Evrope

Opšti cilj projekta

Unaprijediti kapacitete javnih uprava i lokalnih samouprava da predvide, razumiju i strateški reaguju na efekte aktuelnih demografskih promjena na održivi razvoj regiona i gradova Jugoistočne Evrope, s fokusom na migracije i njihove efekte na ljudske resurse i tržište rada.

Partneri iz Crne Gore

Biznis centar Cetinje

Vodeći partner u projektu

Autonomna regija Emilija-Romanja, Italija

Ukupan broj partnera: 19

Zemlje partnerstva

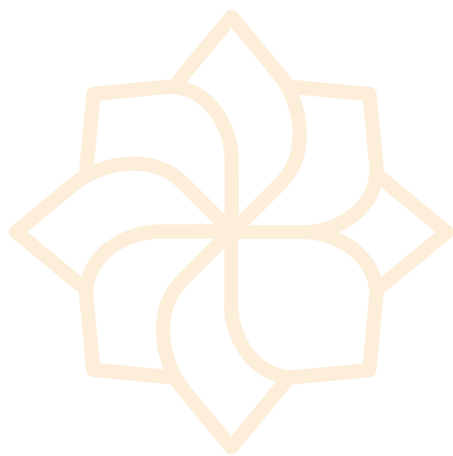
Austrija, Bugarska, Crne Gora, Grčka, Italija, Moldavija, Rumunija, Slovenija i Srbija

Projekat je usklađen sa Strategijom Evropa 2020, u cilju podrške strateškom planiranju održivog i inkluzivnog razvoja regiona. Ključna pretpostavka je dajeglavnimkreatorimapolitiketeritorijalnograzvoja potrebna vizija dugoročnog integrativnog razvoja, pomoću koje bi identifikovali ključne regionalne i lokalne izazove i prenijeli ciljeve strategije Evropa 2020 na prioritete teritorijalne politike. Projekat pruža solidnu regionalnu bazu znanja, scenarije do 2020.god. koji utiču na savremene demografske promjene u okviru lokalnog razvoja, institucionalne sastanke i okrugle stolove vezane za transnacionalni dijalog i saradnju u oblasti upravljanja migracijama.

Kako se lokalne i regionalne vlasti prve suočavaju sa višestrukim i povezanim efektima demografskih, ekonomskih i društvenih promjena na svojim teritorijama, one su suočene sa potrebom da intervenišu u ovim procesima i povrate svoj puni

operativni i strateški kapacitet u korist građana. Zato je projekat usmjeren na politike tri međusobno povezana sektora: zapošljavanja, ljudskih resursa i obrazovanja i socijalnih usluga. Kroz projekat će se obezbijediti referentne metodologije za pravljenje projekcija populacije i scenarija javnih politika na osnovu podataka o migrantima i migratornim kretanjima, kao i razvoj neophodnih teritorijalnih strategija.

Prijestonica Cetinje je realizovala aktivnosti na prikupljanju i mapiranju podataka, formiranju tima eksperata, kao i ključnih nosilaca i korisnika projekta. Na osnovu izrađenog akcionog plana slijedi aktivni doprinos u kreiranju i testiranju platforme za razmjenu znanja za region Jugoistočne Evrope, strategija, političkih scenarija i metodologija na temu upravljanja migracijama.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	3.680.826,00 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	132.286,33 €
Odobrena IPA sredstva:	112.443,38 €
Sopstveno učešće:	19.842,95 €

HOMER

Harmonizacija otvorenog pristupa podacima kroz bolji pristup i upotrebu informacija iz javnog sektora

Opšti cilj projekta

Slobodan pristup podacima iz javnog sektora u oblasti Mediterana

Partner iz Crne Gore

Univerzitet Mediteran

Vodeći partner u projektu

Uprava za istraživanje, inovacije i univerzitete Regije Pijemonte, Italija

Ukupan broj partnera: 13

Zemlje partnerstva

Crna Gora, Francuska, Grčka, Italija, Kipar, Malta, Slovenija, Španija

Projekat teži uspostavljanju i harmonizaciji inicijativa u zemljama Mediterana za primjenu informaciono-komunikacionih tehnologija (ICT) u cilju lakšeg, transparentnijeg i otvorenog pristupa informacijama iz javnog sektora.

Projekat, između ostalog, predviđa kreiranje nacionalnih i regionalnih „Open Data“ web portala, kao i usklađivanje zakonodavnih okvira koji se odnose na pristup informacijama iz javnog sektora. „Open Data“, ili proaktivno objavljivanje informacija iz javnog sektora u mašinski čitljivom formatu, je nova paradigma u svijetu javnih i javno dostupnih informacija, koja je prepoznata u Digitalnoj Agendi Evropske komisije za period do 2020.god.

Korist od ovakvog pristupa nije samo u transparentnosti i objavljivanju podataka od

zajedničkog interesa (npr. iz oblasti zaštite životne sredine, energetike i sl.), što omogućava građanima da budu bolje obaviješteni i da učestvuju u procesu donošenja odluka. Postoji i direktna ekonomska korist, imajući u vidu da se informacije iz javnog sektora objedinjuju, dopunjavaju i stavljaju na raspolaganje raznim ekonomskim akterima, što posebno doprinosi razvoju malih i srednjih preduzeća. Da bi se u mediteranskom području sproveo otvoren pristup informacijama iz javnog sektora, neophodno je usvajanje prilagođenih ICT, pravnih i političkih standarda koje treba prilagoditi kulturnom i ekonomskom okviru razvoja prostora Mediterana.

U Crnoj Gori će očekivani krajnji rezultat projekta biti usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa evropskim, u dijelu koji se tiče slobodnog pristupa podacima. Biće organizovane razne programerske aktivnosti, među kojima je i prvo međunarodno takmičenje za programere u Crnoj Gori, kao i kreiranje prvog Open Data portala u Crnoj Gori.

Budžet projekta

Ukupna vrijednost projekta:	3.666.437,50 €
Vrijednost projekta u Crnoj Gori:	100.000,00 €
Odobrena IPA sredstva:	85.000,00 €
Sopstveno učešće (kofinansiranje):	15.000,00 €

PROGRAM JUGOISTOČNA EVROPA

ZAJEDNIČKI TEHNIČKI SEKRETARIJAT

Adrasa: Gellertegy str. 30-32

H-1016 Budapest, Hungary

Tel: +36 1 224 3154

Email: jts@southeast-europe.net

Website: www.southeast-europe.net

MEDITERANSKI PROGRAM

ZAJEDNIČKI TEHNIČKI SEKRETARIJAT

Region Provence-Alpes-Cote d'Azur

Adrasa: 27, Place Jules Guesde

13481 Marseille Codex 20, France

Tel: +33 4 91 57 52 96

Email: stc-med@regionpaca.fr

Website: www.programmemed.eu

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EVROPSKIH INTEGRACIJA

Direkcija za programe prekogranične saradnje

Adresa: Stanka Dragojevića 2, 81000 Podgorica

Tel: +382 20 224 859

Task Menadžer za SEE/MED

Adresa: Omladinskih brigade 4, 81 000 Podgorica

+382 20 620 940

